

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

спотворивши загальний зміст. Дослідження процесу перекладацького відтворення живої мови показують, що синтаксис при синхронному перекладі завжди простіше, а середня довжина речення завжди коротша, ніж при письмовій обробці того ж самого тексту.

Займалися даним питанням: В. І. Єрмолович, Г. В. Чернов, І. А. Зимова, О. Д. Швейцер.

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)

УЗБЕКСКИЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ РУССКИХ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК С КОМПОНЕНТОМ «ДОБРО»

Чернышова Т. Г., *преподаватель*
(Сумский государственный университет)

Пословицы и поговорки являются короткими изречениями о жизни и быте народа. Они отражают пройденный опыт, переданный от старших поколений к младшим в виде своеобразного вывода. Являясь малым литературным жанром, они имеют глубокий смысл. Большинство пословиц и поговорок не теряют своей актуальности и в наше время. «Пословицы – это цвет народного ума, самобытной стати, это житейская народная правда, своего рода судебник, никем не судимый», – так писал В. Даль [1].

С философской точки зрения, добро – это одна из важнейших этических категорий, которая употребляется для характеристики положительных нравственных ценностей. Она противоположна понятию зла и выражает бескорыстное желание совершить благой поступок в пользу другого человека.

На антонимических парах добро – зло и строится множество пословиц и поговорок как в русском, так и в узбекском языке. Пословицы, связанные с понятием добра, в русском и узбекском языке указывают на то, что человек совершает добро бескорыстно и не стремится рассказать всем о сделанном. Такие русские пословицы, как: *кто добро творит, тому Бог отплатит; добрая слава до порога, а худая за порог; доброе дело само себя хвалит; добро тогда будет добро, когда люди похвалят; доброе молчание – чем не ответ; доброе смолчится, худое молвится; доброму добрая и слава; добрым быть – добрым и слыть; доброе семя – добрый и всход* указывают на то, что

добро не требует огласки, его и так все увидят. Таким пословицам соответствуют узбекские, как, например: *добро глазами не видишь, так зло из сердца не выведешь; добро не останется без внимания; от доброго останется сад, от злого останется черное пятно* и др. [2].

Пословицы и поговорки имеют поучительный характер, как говорят: «Пословица – всем делам помощница». Все знают, что не хорошо хвастаться добрыми делами, другие их увидят сами и оценят.

Доброта – это позитивное отношение к окружающим и отсутствие злопамятства. Это отразилось в русских и узбекских пословицах: узб. *добро помяни, а зло забывай; отвечать добром за добро – дело каждого, отвечать добром за зло – дело настоящего человека; за доброе жди добра, за худое худа; живи добрее, будешь всем милее.*

Русская пословица *отвечай добром на зло* имеет узбекский эквивалент *отвечать добром на добро – дело каждого, отвечать добром за зло – дело настоящего человека*. Мораль этих изречений такова: научиться не опускаться до зла и мести, уметь прощать ошибки других людей, показывать пример достойного поведения.

Очень часто пословицы и поговорки помогают нам ориентироваться и правильно поступать в разных жизненных ситуациях. Всем известно: *делай добро – и получишь добро; доброму слову и слон повинуется; делая зло, на добро не надейся.*

Добрым быть действительно не просто. Добро и зло всегда идут рядом. Поэтому важно научиться осознавать свои действия и их результаты. Уметь быть благодарным людям, делающим добро. Это отразилось в русских пословицах: *доброе дело два века живет; рубашка изнашивается, а доброе дело не забудется*; и в их узбекских эквивалентах: *будешь добрым – проживешь в благополучии, будешь плохим – заплатишься головой; добро не умрет, а зло пропадет.*

Умелое использование в речи мудрых высказываний добавляет выразительности и убедительности сказанному, углубляет его содержание. Каждая пословица и поговорка пропитаны менталитетом отдельного народа, его бытом, образом жизни и мышления, моральными принципами.

Сеи добро, посыпай добром, жни добро, одевай добром – мораль этой пословицы не потеряет своей актуальности и через века, это вечные нравственные ценности независимо от национальности и вероисповедания человека.

1. Даль В. И. Пословицы русского народа / В. И. Даль. – М. : Эксмо, 2003. – 616 с.
2. Садыкова М. Краткий узбекско-русский словарь пословиц и поговорок. – Ташкент, 1993. – 76 с.
3. Абдурахимов М. М. Краткий узбекско-татарский словарь пословиц и поговорок. – Казань: Татар. кн. изд-во, 2010. – 527 с.

СВОЄРІДНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Саєб Амлех, студент гр.ЛС-230
(*Сумський державний університет*)

Набок М.М. канд. філ.н., доцент
(*Сумський державний університет*)

Навчаючи іноземних студентів української мови в умовах глобалізаційних процесів, важливо розкрити національну складову мови, що відображає всі глибини пласти духовного життя народу, його історичну пам'ять, культуру тощо. В основі методики викладання української мови виокремлюють три основні компоненти: • психологічний; • лінгвістичний; • методологічний. Доцільно, щоб в сучасних умовах психологічний підхід розкривав внутрішню, морально-етичну сторону студента. Лінгвістичний компонент вивчення мови полягає головним чином у комунікативних потребах студентів. Тому матеріал для вивчення української мови має бути не штучно препарованим, а природним, простим, доступним та таким, який би зацікавив студентів. Використання різноманітних методик та сучасних засобів вивчення мови не тільки пропагується, але й дає позитивні результати. Потрібно прирівнювати викладання української мови до вивчення європейських мов. І тут потрібно подбати, щоб викладач з мови був, як мінімум, філологом за освітою та вільно володів англійською мовою.

Важливий у вивченні української мови як іноземної лінгвокраїнознавчий аспект. На жаль, навчальний матеріал для студентів-іноземців, у зв'язку з тим, що вони вивчають російську мову, не орієнтований на розкриття національних прикмет українців, їх багатий внутрішній світ, традиційну культуру тощо. Тому іноземні студенти ототожнюють українців з росіянами, не розуміючи прямо протилежних їх ментальних особливостей. Однак, живучи в українському культурному, мовному середовищі, чужоземні студенти досить часто виявлять неабияке зацікавлення історією нашого народу.